

ČSR – rozbití

Autor: Karel Primas, Mgr.

Použití: 9. ročník

Datum vypracování: 25. 11. 2012

Datum pilotáže: 30. 11. 2012

Metodika: krokování využít k postupnému zápisu do sešitu; v „bublinách“ jsou otázky pro žáky, vždy je uvedena i odpověď

Anotace: prezentace stručně vysvětluje příčiny a průběh rozbití tzv. první republiky, zmiňuje mnichovskou dohodu

Základní škola Kladno, Vašatova 1438

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Karel Primas

Rozbití Československa

ska

ci

Pa

– Ko

2

Požadovali
autonomii.

- HSĽS (Hlinková slovenská ľudová strana) – Andrej Hlinka

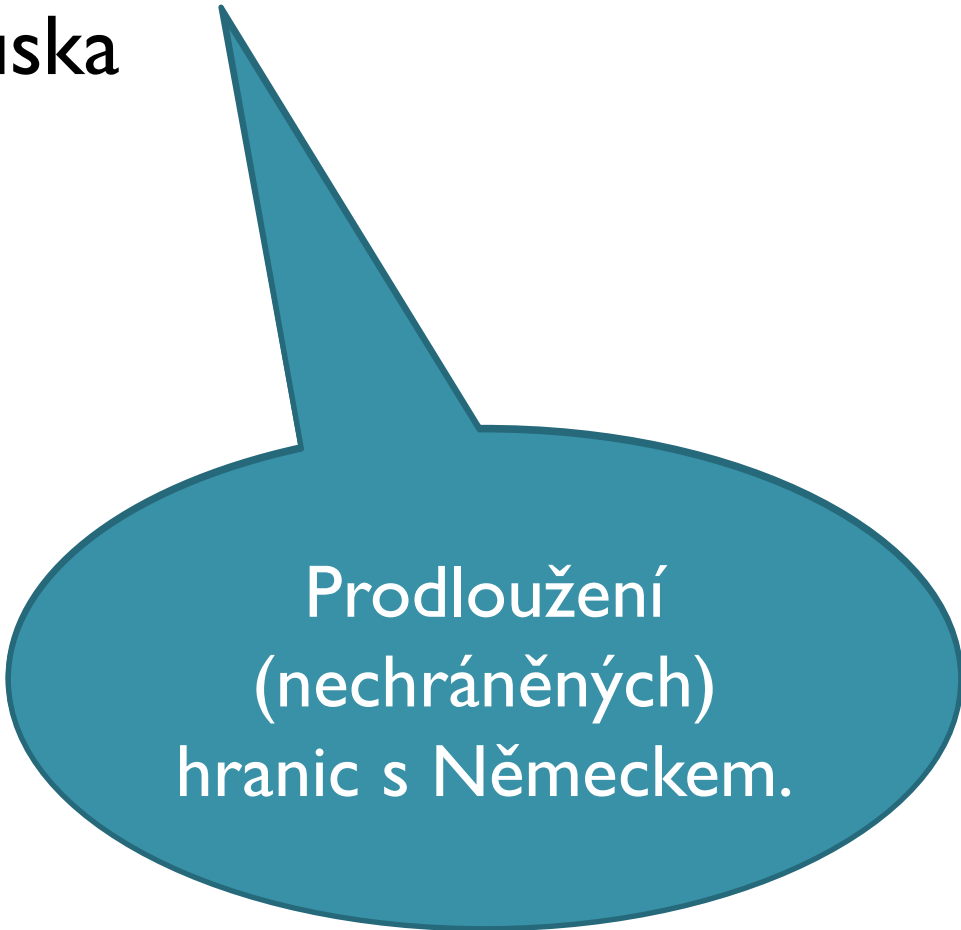
Důvody Hitlera ke zlikvidování ČSR

- strategická poloha
- demokracie
- vyspělý průmysl
- ...

Rozbití ČSR

- zhoršení situace: 12. března 1938 – anšlus Rakouska

Prodloužení
(nechráněných)
hranic s Německem.

Jak by naše republika po „Anschlusu“ byla obklopena německým územím a téměř uzavřena, kdyby tyto hranice byly prodlouženy maďarskými.

Československé pohraniční opevnění

21

Útoky na čs. pohraniční službu

Karl

- národ
- Něm
- cíl 7
- cíl =
- „po
- niko

... P. a. k. a. 21. září. (48). V noci na došek po 24. hodině byl přepaden vojenský kryt v blízkosti obce Petřkovice. Útočníci, asi 8 mužů, zahájili palbu, na kterou posádky, skládající se ze 3 vojáků a 3 hlávečnicků, odpovídala palbou lehkého kulometu. Když útočníci ukročili směrem ke hranicím, byli nalezeni vedle krytu finanční dozorce Frautišek Opětanák f. přičleněný strážní obrany státu, zastřelený. Útočníci byli pravděpodobně bývalí členové sudetoněmecké strážy, kteří utkali do Německa a pocházeli asi z Petřkovic, protože se dobře vyznali v okolním terénu okolí.

Strážní družstvo v Třeboně, okres Hlavenec, bylo přepadeno ráno v 1.45 hod. ozbrojenou hroznou skupinou asi 10 až 15 mužů. V boji byl zraněn strážník Frautišek Paoutek, z útočnicků jeden muž zaxifícen. Strážba trvala asi čtvrt hodiny, načež útočníci ustoupili.

V 1.48 hod. zahájena byla palba z německé strany na československou finanční stráž v Bílé Vědě, okres Prácheň. Bylo vystřeleno 35 ran z pistolí a pušek. Zraněn z obou stran nikdo. Z československé strany palba nebyla opětvována, byly jenom vystřeleny 2 rakety.

Před 4. hodinou ranní byla přepadena celní stanice ve Wlezu, okres Cheb. Útočníci se pokusili obkličít celníci a přerušili telefonní spojení s Chebem. Po přestřelce, která trvala asi 30 minut, útočníci se vzdali. Na naší straně byl zraněn jeden voják Mulev. Podle stop také útočníci, kterých bylo asi 50, měli ranné rány.

U Klagenthalu, okres Kraslice, přišly po jedné hodině noční oddíly v počtu po 15 až 20 mužích státní hranice a pochozovaly směrem k Markthausenu, po soubojích s našimi. Na celní úřad v Markthou-

... senu, byly několikrát vystřelena. Hlička SOS vystřelila hlava rakety na poušek. Celníci oddíl v bojevém stavu vyšli se na poušek a hrozně, načež se útočníci ukryli mezi domy v obci.

Na celnici v Českém Wlezněthalu bylo vystrleeno z německé strany asi 30 ran z pušek. Do celnice byl vhozen ruční granát. Finanční stráž celnici opustila a ustoupila. Celníci vzdali akce, protože celnice leží asi 5 kroků od státní hranice.

V 1.30 hod. v noci přepadla Gupa německých mužů celnici na Selbové třídě v Ašské strážnici z automatických pistolí a hlička na ní 2 ruční granáty. Dva celníci ustoupili do sousední budovy k družstvu strážní OS, protože celnice stojí bezprostředně v blízkosti hranic. Po obnově klidu asi za půl hodiny vrátili se celníci do svého úřadu.

Před 4. hodinou ranní stříleli německí ucházeři na hličku SOS v obci Lehnhausen u hranic. Hlička opětvovala střelbu, načež útočníci se rozutekli.

Krátko před půlnocí byla v Nové Vsi Nekyřince v Orlických horách přepadena finanční stráž. Budova byla odtřicována a byla na ni hozeny 3 ruční granáty. Finanční Jarošlav Ráček byl těžce zraněn na pohou, rukou a na hlavě, kancelář byla úplně demolována. Těles zraněný Ráček vyšel ještě ven a vystřelil několik ran z pušky. Ústup útočnicků byl kryt na druhé straně kulometem.

V Žitčicích u Kravce kontrolovala večer dvoudělná československá hlička hličku s krou hličku, jejíž jedou člen, Josef Hachenberger, namířil náhle na československé automatické pistole. Celníci mu zbraň odebrali a našli u něho 75 nábojů. Druhý hasil, Levenstein, dal se na útěk, když byl 4 gaden posávil se na odpor, ale byl přemožen a zračen.

- ůch
- ek
- ohli být

- v pohraničí: stupňování teroru vůči českému a židovskému obyvatelstvu

Mnichovská dohoda

- VIDEO (Stream.cz): [Den, kdy byla podepsaná Mnichovská dohoda \(5:41\)](#)

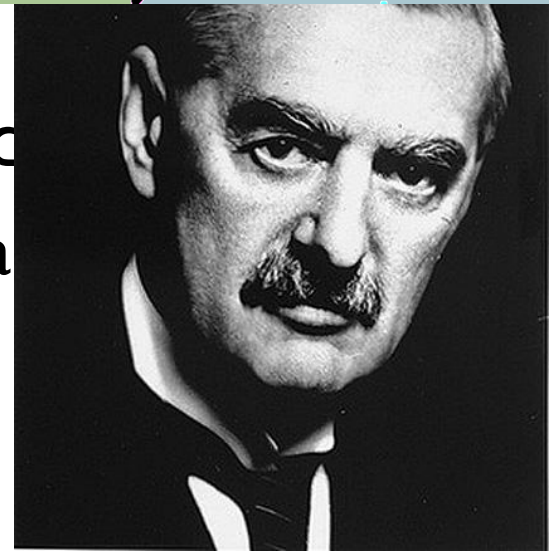
Mnichovská dohoda

- N požaduje Sudety
- Fr a VB – stále politika usmiřování (appeasementu)
- 23. září 1938 – všeobecná mobilizace (= odhodlání bránit republiku)

Příprava na válku.
Povolání vojáků
do zbraně...

- 30. září 1938 – mnichovská dohoda
- odstoupení čs. území → N, Ma

RAVNÍ ČESKÉ SLOVO 20 hal., v soubě 20 hal.

Titulní strana
Večerního
Českého
Slova
22. září 1938

Dva výroky. Stavnostní závazky vůči Československu jsou pro Francii nezaměnitelné a svaté. DALADIER (12. VII.) Francie dostojí věrně paklům a smlouvám, které uzavřela a Francie zůstane věrna závazkům, která převažila. BONNET (4. IX.) (Cituje pařížský "Populaire".)

Drtivé rozhodnutí pod hrozbou úplného zničení.

Veškerá pomoc odmítnuta jako porážení!

Ultimatum, pro jaké v dějinách národů není příkladu. - Všichni spojenci nám odmítnuli pomoc - Chamberlain s Hitlerem budou dnes rozhodovat o osudu naší vlasti. - Neklesneme, nezahyneme a nezapomeneme! Dějiny nekončí dneskem!

V útlivé době dějin jen jeden listopadový den ušel od našeho osudu tak, jako večerých, 21. září. Vláda republiky byla neuvěřitelným nátlakem zvenčí donucena přijmout to, čím si — oči-vladně myslí — chtějí Anglie a Francie zabezpečit mír. Mělo by se na jeho říd, v čem tento tlak zvenčí záležel. Československá vláda byla donucena, přijmout anglo-francouzský plán, a to způsobem, kterým jak řekl v rozhlasovém projevu ministr lunge. Vavrečka — nemá v dějinách příkladu: Naši spojenci a přátelé nám diktuji oběti, jaké dosud ukládali jen vítězové poráženým. My však poražení nejsme. Jestliže vláda se píeče nakonec musela podvolit a přijmout kruté podmínky, učinila tak — podle ministerského projevu — proto, že „chtěla uchránit veškeré obyvatelstvo od marných obětí

od marného prolévání krve, od nekonečných útrap a obětí. Nepřemýšlelné síla národů, který dovolání, překonat nejdelší doby, není a nemůže být zlomena na něm. Dnes se radí v Godesbergu plánové Chamberlaina a Hitler znovu o nás a zase bez nás. I velká část britské a francouzské veřejnosti očekává výsledek s obavami. Rusko prohlašuje útlivě Litvinova v Ženevě, že tyto záležitosti jsou naší vnitřní věcí, do které se nehodlá nijak míst, ani diplomaticky ne. Avšak dnešek není posledním dnem dějin. Náš národ bude svou vzdelanost, svou životní sílu a odolnost žít vždy a za všech okolností. Že, do kterých byl vržen bez vlastní viny, překoná vlastní silou a zabezpečí si čestné místo ve světě. Po krutých zkušenostech dneška půjde vlastní cestou za svým národním posláním.

smluvními závazky, kdyby bylo Československo napadáno pro nevyhovování ultimativním požadavkům, které byly ne sladěny.

Hodina osudného rozhodnutí. Na půl sedmou byla svolána ministerská rada, konaná v Kolovratském paláci. Schůze potrvála do půl deváté. V 9 hodin sešla se v předsednictvu ministerské rady schůze kvalifikované francouzské vlády. Následující předs. Národního shromáždění, předsedy poslanecké sněmovny Malypetra a předsedy senátu dr. Soukup. Porady trvaly po celé dopoledne i odpoledne. V tu dobu zasedala i vláda. Osmové rozhodnutí, stralivě ve svém dosahu, bylo učiněno před půlnoční hodinou odpolední. Výzva rozhlasu nabádá k zachování klidu a práci. Veškeré úkoly, které mají být provedeny v rámci státního zřízení a všechny orgány republiky na celém území. Ochrana svých povinností. Ochrana všech občanů je zabezpečena.

Jednadvacetý září.

Den národního smutku, úděsu a ponižení.

Překotný spád událostí z úterka na středu.

Újednání britského ministerského předsedy Chamberlaina s říšským kancléřem Hitlerem byla oznamána Československé vládě způsobem, kterému lze nazvat ultimativním. Československá vláda bylo sděleno, že mír bude zachován jako s podmínkou, že odpovídající ústní prohlášení. V jiném případě nemá právo Československá republika, ať ona se rozhodne, čítat a dalším trváním své státní samostatnosti vzhled. K úterku o požadavcích Francie a Anglie bylo ponecháno Československé vládě jen několik hodin.

Telefonický rozhovor Chamberlain-Hitler.

Vláda dospěla k názoru, že návrhy není možno ve zrušené formě pojednat. V úterý se konala za předsednictví předsedy republiky kvalifikovaná rada. Po ní odpověděla Československá vláda Londýnu a Paříži pomocí rozhodo o základě arbitrážní smlouvy, kterou Německo s Československem ujednalo a jejíž platnost opětovně uznalo. Nota byla odevzrána vypracovanému v britském městě 17. a 20. hodinou. Do Londýna a do Paříže došla Československé odpovědi po 21. hodině. Chamberlain radil se o ní s členy vlády a spojil se telefonicky s Hitlerem. Nato byla odpověď uznaná za neuspokojivou a britský vyslanec v Praze dostal nové pokyny. Francouzské instrukce dostal také předoběšený vyslanec v Praze.

Náhlé noční ultimatum Anglie a Francie.

Ve dvě hodiny v noci dostavili se vyslanec britský a francouzský ke předsedovi republiky. Informovali ho o jejich vládě nenahodl přijmouti Československou odpověď za základ dalšího

litvinov vysvětluje:

Proč i Rusko odmítlo svou pomoc?

Litvinov věra ve Společnosti národů v Ženevě vysvětloval, proč Rusko neposkytl Československu pomoci v nejtěžší chvíli. Utělil svůj projev ve chvíli, kdy už v Ženevě byly spřávy, že naše vláda Londýně a Paříži nabídla, aby se jí spojil o několik hodin předtímby udalostem. Litvinov vyprávěl svedení těchto výpovědí v rámci Společnosti národů a západní velmoči sklamali. Není prohlášení, že v praktických jednáních vláda se ruskými jakéhokoli zasaňování, protože podle jeho názoru šlo o věc veřejného zájmu. Přesně tyto slovy sdělil Litvinov diplomaticky to, že ruská vláda nezavázala do mezinárodního děje, aby vzhledy s slovem v Londýně a v Paříži zmařila závazky osudů

Ve tužé době dějin zástupce sovětské vlády sdělil, že tato vláda se bude řídit hlavně poskytnutí vojenskou pomocí toliko v tom případě, že jí poskytnou také Francie. Případně by byla sovětská vláda ochotna pomoci, kdyby Společnost národů po sjednání příslušných skutečností oznámila Německo za tločnicka. Za dnešního stavu v Ženevě by podobné akce nemohla naprosto žádnou naději na úspěch.

Poslední pokus vlády o pomoc Francie.

Ve čtyři hodiny ráno sešel se výbor politických ministrů za předsednictví předsedy republiky. Schůze potrvála téměř do 6. hodiny ráno. Vláda učinila ještě jeden pokus. Byl zavazován telefonicky francouzský ministr zahraničních věcí Bonnet, který prohlásil, že nemůže zavazující, že by Francie dostala svůj

Strach z budoucnosti. Anglie a Francie

obava: Stačí Hitlerovi jenom Československo, nebo požádá víc?

Po záměrné začátku Londýna a Paříž svolávají vnuj jeden den druhého. Nejprve začali v Paříži obviňovat britskou vládu, že ona to svým nátlakem všechno způsobila. V Londýně teď odpovídají takto: Pražská vláda se rozhodla ustoupit teprve tehdy, když francouzský ministr zahraničních věcí Bonnet se její dotaz odpověděl, že francie sdělí, že by Francie udělala ustupky nepovinné. To je pravý odk toho, co předseda vlády Daladier sdělil svým ministrům v pondělí. Je totiž Francie neoporučí svůj závazek, kdyby Praha návrhy odmítla a byla za to napadána Německem. Londýnský "Times" píše, že většina Francouzů přitím výsledek se stydlivě ulehčím. Je ještě otázka, zda německým nátlakem státi lo, co zitra nahádne Chamberlain Hitlerovi. V Paříži se vytvářte tvrdí, že hrozí krize vlády.

Mussolini a Hitler vzhledají ruce na francouzské území.

Milo Francouzů říká, že se požaduje zabránit válce. Více se ptají, jakou cenu za to zaplatí Francie. Italské listy už obviňují vládu na Savojska, Niže a Korsiku. V Tunisu se očekává soustředění palaké akce. Separatistické hnutí v Alasaku oživuje se v vydatné podporování. "New York Herald" upozorňuje, že lidé na hranicích v Evropě už nemohou být považováni za bezpečné. Na belgické hranicích a dánské Šlesviku panuje nervozita.

Stáží ustupování musí skončit konečnou katastrofou.

Bývalý zahraniční ministr Eden prohlásil věra ve šťastnou a jeho řeč byla rozhlasem přenášena do Ameriky. Řekl: "I když vytkneme z dnešních neobespětí příjme do nebespětí docela jiných rozměrů. Za nebespětí vyrostou z toho, že apeti se prohloubit tím, že hrubá síla vytváří a požádá e zákon ustoupily. Potrvá-li taková situace, bude hrzy nesmírná. Tř teď je neobspětí nebespětí. Nemýjme se. Každá no vě kříse nás vede blíž e válce. Jáme stále blíž a blíž e prosto. V minulém týdnu se nám

že svět doufá, nanejvý v nejtěžší mír, nekonání zrušení a pokles obchodu, což dohromady povede k válece nebo všeobecnému úpadku. Cizí autohrace nejspíš jsou i museli pravidelně zadržeti. V našem lidu roste pletkavost. Je takové stáží ustupování nás musí vést jen do stále horšího zmatku. - Náš lid ví, že jednou musíme řídit „dout“, a prostě Bože, aby se to nestalo až už bude pozdě."

Mezinárodní konference

V Londýně se shled, že se dnes Chamberlain s Hitlerem dohodne o provedení svého plánu, že smá m o Hitlera a v 2 půl m o m oc, protože a nim muvil večer v noci. Nemá-li však Chamberlain od Hitlera plně moci a bude-li teprve přelidkává Hitlerovi návrhy, mohl by nastat potíže. Jakmile bude dohodnut s Hitlerem, avšak Chamberlain sněmovně, kde spoléhá na svou konservativní většinu. Potom při svých do Londýna konferenci Anglie, Francie, Ruska, Německa, Československa, Polska, Maďarska a Rumunska, aby provedla potvrdití provedení plánu Chamberlainova. Chamberlain se pokusí, aby Hitler v německém jame a tločnicka a blíž e prosto. V minulém týdnu se nám

Fotografie z průběhu Mnichovských jednání

Podpis Mnichovské dohody

1. Nastolení úplné rovnoprávnosti sudetoněmecké národnostní skupiny s českým národem.
2. Uznání sudetoněmecké národnostní skupiny jako právní osoby za účelem zachování tohoto rovnoprávného postavení ve státě.
3. Stanovení a uznání sudetoněmeckého územního osídlení.
4. Vytvoření sudetoněmecké samosprávy na územích osídlených sudetskými Němci ve všech oblastech veřejného života, jež se týkají zájmů a záležitostí sudetoněmecké národnostní skupiny.
5. Ustavení zákonných ochranných opatření pro ty sudetské Němce, kteří žijí mimo území souvisle osídlená sudetskými Němci.
6. Odstranění křivd spáchaných na sudetských Němcích od roku 1918 a náhrada škod, které těmito křivdami vznikly.
7. Uznání a realizaci zásady, podle níž by v německých oblastech měli pracovat němečtí veřejní zaměstnanci.
8. Plná svoboda přiznání se k německé národnosti a k německému světovému názoru.

zpět na „Karlovarské požadavky“

Použité zdroje

- 1 – K. Henlein. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2e/Bundesarchiv_Bild_121-0008%2C_Sudetenland%2C_Besuch_Wilhelm_Frick_%28cropped_Konrad_Henlein%29.jpg
- 2 – A. Hlinka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/93/Slovakia_Presov_373.JPG
- 3 – Mapa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/79/Czechoslovakia_location_map.svg

Použité zdroje

- 4 – Mapa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/75/Republika_po_Anschlussu.jpg
- 5 – Článek. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8d/%C3%9Atoky_na_%C4%8Ds._pohrani%C4%8Dn%C3%AD_slu%C5%BEbu.gif
- 6 – Chamberlain. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4b/Arthur-Neville-Chamberlain.jpg>

Použité zdroje

- 7 – Daladier. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7b/Daladier_1924.jpg
- 8 – Mapa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/81/Druh%C3%A1_%C4%8Ceskoslovensk%C3%A1_republika_1938.png
- 11 – Podpis mnichovské dohody. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/84/Bundesarchiv_Bild_146-1976-033-06%C2%8C_M%C3%BCnchener_Abkommen%C2%8C_Unterschrift_Adolf_Hitler.jpg

Použité zdroje

- 12 – Noviny. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b3/VE%C4%8CERN%C3%8D_%C4%8CESK%C3%89_SLOVO_22._9._1938.jpg
- 15 – Jednání. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/Bundesarchiv_Bild_183-R69173%2C_M%C3%BCnchener_Abkommen%2C_Staatschefs.jpg
- 21 – Opevnění. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA):Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-25]. Dostupné z:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b5/MO_S-19%28c%29.jpg